

Mr Jovan Šurbatović,
Dipl.ekonomista, Beograd,

Pregledni naučni rad
UDK: 796.03

UTVRĐIVANJE TRADICIJE SPORTSKE GRANE U SVETU KORIŠĆENJEM FAKTOGRAFSKIH PODATAKA I EKSPERTSKIH PROCENA

Utvrđivanje tradicije sportske grane u svetu je jedan od važnih multidimenzionalnih pokazatelja u funkciji kreiranja objektivnog modela unificiranog rangiranja sportova kao jednog od faktora metodologije valorizacije sportskih organizacija.

U istraživanju koje je imalo karakter faktografske eksploracije i ekspertske evaluacije relevantnih faktora od uticaja na utvrđivanje tradicije sportske grane u svetu, obrađeno je 39 sportova, a procene je vršilo 7 eksperata.

Rezultati ukazuju da određene informacije u funkciji određivanja tradicije sportske grane mogu da se pronađu u faktografskim podacima koji su javno dostupni. Drugi deo podataka je moguće dobiti preko sistema ekspertske procenjivanja. Kombinacijom ovih podataka moguće je rangirati sportove po osnovu njihove tradicije u svetu.

Generalno je zaključeno da savremene metodološke procedure dozvoljavaju da se uz pomoć ekspertske procene i faktografskih podataka izvrši validna i objektivna kategorizacija i odgovarajuće rangiranje sportskih grana pod multidimenzionalnim kriterijumom tradicije sportske grane u svetu.

Ključne reči: *tradicija sportske grane, faktografska analiza, ekspertske procene, rangiranje sportova*

1. PREDMET RADA

Različiti kriterijumi i faktori mogu da utiču na valorizaciju sportskih grana, što u ovom trenutku razvoja društva kojeg karakterišu suštinske transformacije, može da bude značajan problem kod multidimenzionalne objektivizacije vrednosti sportskih organizacija. Ovo posebno dolazi do izražaja zbog društvenog pritiska na sportske organizacije da se uključe u procese upravljačke reorganizacije i transformacije vlasničkih oblika, kao i zbog potrebe stvaranja preduslova za pravičnu privatizaciju sportske imovine.

Predmet ovog rada jeste utvrđivanje *tradicije sportske grane u svetu* kao jednog od mnogobrojnih multidimenzionalnih pokazatelja u cilju kreiranja objektivnog, unificiranog modela rangiranja sportskih grana bez kojeg nije moguće uspostaviti validnu metodologiju valorizaciju sportskih organizacija.

Faktografski podaci koji se odnose na uspostavljanje, organizaciju i funkcionisanje pojedinih sportskih grana, sasvim sigurno mogu da posluže kao vrlo objektivni pokazatelji u postupku utvrđivanja tradicije koju sportska grana uživa u svetu. Ovde se pre svega misli na uspostavljanje svetskih asocijacija u pojedinim sportskim granama, masovnost i zastupljenost pojedinog sporta koje je moguće proceniti preko broja članica u svetskoj asocijaciji, diverzifikaciju sistema takmičenja i zastupljenosti članica svetske asocijacije u finalnom sportskom proizvodu procenjenog preko broja zemalja iz kojih dolaze osvajači medalja na najprestižnijim svetskim takmičenjima.

Navedeni podaci u određivanju tradicije sportske grane u svetu učestvuju u različitim relativnim doprinosima, što njihovo korišćenje otežava i zahteva egzaktno utvrđivanje njihove validnosti i stvarnog doprinosa u postupku rangiranja sportskih grana. Osnovni problem u postupku vrednovanja i utvrđivanja doprinosa kojeg svaki od objektivnih faktografskih podataka može da ima u definisanju tradicije sportske grane u svetu jeste uspostavljanje kriterijuma na osnovu kojeg bi se ispitala prediktorska vrednost pojedinog faktografskog pokazatelja.

Jedan od načina koji omogućava da se problem definisanja referentnog kriterijuma na osnovu kojeg bi se izvršilo vrednovanje faktografskih pokazatelja u funkciji utvrđivanja tradicije sportske grane u svetu, predstavlja *sistem ekspertske procene* koji je moguće,

primenom odgovarajućeg metodološkog postupka, u velikoj meri osloboditi subjektivnosti u procenjivanju.

2. METOD RADA

Istraživanje predstavlja kombinaciju faktografske eksploracije i ekspertске evaluacije relevantnih faktora od uticaja na utvrđivanje tradicije sportske grane u svetu.

Istraživanje je sprovedeno na uzorku od 39 sportskih grana koje su obuhvaćene članstvom u Sportskom savezu Srbije, a za koje su dobijeni validni faktografski podaci.

Deo podataka obrađenih i analiziranih u istraživanju je prikupljen kroz faktografsku analizu informacija koje su obezbedili savezi nadležni za odgovarajuće sportske grane. Ostali podaci su obezbeđeni prikupljanjem ekspertskog mišljenja i procene.

Anketnim upitnikom koji su ispunili odgovorni radnici nadležnih granskih saveza prikupljeni su podaci koji su bili kandidovani za objektivnu ocenu tradicije pojedine sportske grane u svetu.

ANKETNI UPITNIK: PODACI ZA IZRADU KATEGORIZACIJE SPORTOVA

KOJI SE PRIKUPLJAJU U SPORTSKIM SAVEZIMA

1. Tradicija sportske grane u svetu

1.1. Da li je svetska organizacija u Vašoj sportskoj grani

samostalna	☐
pridružena drugoj svetskoj organizaciji	☐
ne postoji	☐

1.2.

Ako postoji, da li je svetska organizacija u Vašoj sportskoj grani jedinstvena	☐
--	--------------------------

1.3.

Ako postoji kada je osnovana	
------------------------------	--

ako postoji više svetskih organizacija unesite godinu formiranja najstarije

1.4.

Da li je evropska organizacija u Vašoj sportskoj grani

samo jedna	☐
pridružena drugoj evropskoj organizaciji	☐
ne postoji	☐

1.5.

Ako postoji da li je evropska organizacija u Vašoj sportskoj grani jedinstvena	☐
--	--------------------------

1.6.

Ako postoji kada je osnovana	
------------------------------	--

ako postoji više evropskih organizacija unesite godinu formiranja najstarije

1.7.

Broj zemalja članica u svetskoj organizaciji u Vašoj sportskoj grani	
--	--

1.8.

Da li je Vaša sportska grana u programu Olimpijskih igara i od koje godine	
--	--

1.9.

Da li se u Vašoj sportskoj grani održava svetsko prvenstvo i od koje godine	
---	--

1.10.

Da li se u Vašoj sportskoj grani održava evropsko prvenstvo i od koje godine	
--	--

1.11.

Da li se Vaša sportska grana nalaza na programu Univerzijade i od koje godine	
---	--

1.12. - 1.16.

Regionalna prvenstva u Vašoj sportskoj grani u Evropi:

Naziv	Godina osnivanja

1.17. - 1.19.

Iz koliko zemalja dolaze osvajači medalja u Vašoj sportskoj grani u periodu 1990-1996 godina (unose se podaci samo za poslednje regularno održano takmičenje):

Takmičenje	Broj zemalja
Olimpijske igre	
Svetska prvenstva	
Evropska prvenstva	

1.20. - 1.22.

Broj zemalja učesnica na velikim sportskim takmičenjima u Vašoj sportskoj grani u periodu 1990-1996 godina. Za igre se unosi broj zemalja učesnica u kvalifikacijama, a za sportove broj zemalja iz kojih dolaze učesnici u završnom takmičenju u Vašoj sportskoj grani (unose se podaci samo za poslednje regularno održano takmičenje):

Takmičenje	Broj zemalja
Olimpijske igre	
Svetska prvenstva	
Evropska prvenstva	

Po prikupljanju i inicijalnoj logičkoj kontroli traženih informacija zaključeno je da su kvalitetno i uniformno obrađeni, a kao takvi za potrebe dalje analize upotrebljivi sledeći podaci:

1. Godina osnivanja svetske organizacije u sportskoj grani (GOD_SVET)
2. Broj zemalja članica u svetskoj organizaciji u sportskoj grani (BR_SVET)
3. Godina od koje se sportska grana nalazi u programu Olimpijskih igara (GOD_OI)

4. Godina od koje se u sportskoj grani održava Svetsko prvenstvo (GOD_SP)
5. Godina od koje se u sportskoj grani održava Evropsko prvenstvo (GOD_EP)
6. Broj regionalnih prvenstava u sportskoj grani u Evropi (BR_REG_EV)
7. Godina od koje se održava najstarije regionalno prvenstvo u sportskoj grani u Evrop (GOD_REG)
8. Broj zemalja iz kojih dolaze osvajači medalja na Olimpijskim igrama¹ u sportskoj grani (BR_ZEM_OI)
9. Broj zemalja iz kojih dolaze osvajači medalja na Svetskom prvenstvu u sportskoj grani (BR_ZEM_SP)
10. Broj zemalja iz kojih dolaze osvajači medalja na Evropskom prvenstvu u sportskoj grani (BR_ZEM_EP)
11. Broj zemalja učesnica u sportskoj grani na Olimpijskim igrama (BR_UC_OI)
12. Broj zemalja učesnica u sportskoj grani na Svetskom prvenstvu (BR_UC_SP)
13. Broj zemalja učesnica u sportskoj grani na Evropskom prvenstvu (BR_UC_EP)

Ekspertske procene je vršila grupa od 7 eksperata (sportski pedagog, sportski analitičar, sportski menadžer, sportski lekar, ekonomista, sportski informatičar i sociolog sporta). Svi eksperti su i eminentni društveno-sportski radnici koji imaju i lično sportsko iskustvo, što je bilo od značaja za kvalitet procena koje su vršili.

Pokazatelji tradicije sportske grane u svetu su metodološki određeni kombinacijom ekspertske procene i regresionog modela dobijenog metodom multiple linearne regresione analize.

Kriterijumska varijabla, odnosno zavisna promenjiva u regresionoj analizi je predstavljala ekspertska procena i odgovarajuće rangiranje sportskih grana sprovedeno pod kriterijumom tradicije sportske grane u svetu (TRAD_SVET).

Ekspertske rangiranje analiziranih sportskih grana je svaki od eksperata izvršio metodom upoređivanja u parovima. Ovaj metod

---

zahteva od eksperta da uporedi svaku od analiziranih sportskih grana u paru sa svakom od preostalih i zauzme stav kojoj sportskoj grani daje prednost, imajući u vidu kriterijum pod kojim je upoređivanje izvršeno. Na taj način je svaki od eksperata izvršio 741 upoređivanje na osnovu čega je skorovanjem dobijen rang za svaku od 39 analiziranih sportskih grana.

Nakon toga je izvršena regresiona analiza u kojoj je skup prediktorskih varijabli bio sastavljeni od objektivnih faktografskih pokazatelja prikupljenih anketnim upitnikom. Logika ovog postupka je da se egzaktnom matematičko statističkom metodom - metodom multiple linearne regresije identifikuje zajednički latentni generator varijabiliteta koji se manifestuje s jedne strane u registrovanom varijabilitetu u prikupljenim faktografskim podacima, dok se s druge strane manifestuje kroz varijabilitet svojstven ekspertskim procenama. Na taj način se dolazi do skupa faktografskih pokazatelja koji svojom lineranom kombinacijom značajno doprinose objašnjenju registrovanog varijabiliteta u kriterijumskoj varijabli, odnosno dobija se regresioni prediktivni model čijom se primenom na osnovu vrednosti u varijablama prediktorima procenjuje najverovatnija vrednost zavisne promenljive modela - varijable kriterijuma:

$$WT = a_0 + \sum_{i=1}^m a_i * P_i$$

gde je: **WT** - rang kojeg sportska grana zauzima prema tradiciji u svetu; **P_i** - vrednost u prediktorskoj varijabli uključenoj u regresioni model; **a₀** - slobodni član regresije (odsečak u regresionom hiperprostoru); **a₁** - odgovarajući regresioni koeficijent kojim se ponderiše izvorna vrednost u prediktorskoj varijabli i **m** - broj prediktora koji grade regresioni prediktorski model.

3. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Varijable koje su se kandidovale za validne prediktore u regresionom modelu su inicijalno podvrgnute korelacionoj analizi (Tabela 1.), gde su izračunati koeficijenti parcijalne korelacije između svake od varijabli potencijalnih prediktora i kriterijumske varijable - ekspertski procenjenog ranga sportske grane u svetu.

Tabela 1.

PARCIJALNE KORELACIJE ZAVISNA PROMENJIVA: TR SVET			
VARIJABLA	BETA	PARCIJALNA KOREL.	p
GOD_SVET	-0.356685	-0.362044	0.063491
BR_SVET	-0.322854	-0.334740	0.087880
GOD_OI	0.071603	0.060770	0.763332
GOD_SP	-0.001960	-0.002115	0.991645
GOD_EP	-0.167723	-0.191219	0.339353
BR_REG_EV	0.085149	0.105436	0.600696
GOD_REG	-0.184105	-0.185225	0.354990
BR_ZEM_OI	-0.320266	-0.231868	0.244523
BR_ZEM_SP	0.714723	0.383017	0.048612
BR_ZEM_EP	-0.667872	-0.382467	0.048963
BR_UC_OI	-0.013617	-0.011300	0.955391
BR_UC_SP	0.019831	0.018344	0.927641
BR_UC_EP	0.212953	0.201254	0.314121

Nakon toga je sprovedena multipla linearna regresiona analiza u koju su uključeni kao prediktori pokazatelji koji su u parcijalnom doprinosu objašnjenju registrovanog varijabiliteta u kriterijumskoj varijabli figurisali sa više od 1%. Kao prediktori su u analizu bile uključene sledeće varijable:

1. Godina osnivanja svetske organizacije u sportskoj grani (GOD_SVET)
2. Broj zemalja članica u svetskoj organizaciji u sportskoj grani (BR_SVET)

3. Godina od koje se u sportskoj grani održava Evropsko prvenstvo (GOD_EP)
4. Broj regionalnih prvenstava u sportskoj grani u Evropi (BR_REG_EV)
5. Godina od koje se održava najstarije regionalno prvenstvo u sportskoj grani u Evropi (GOD_REG)
6. Broj zemalja iz kojih dolaze osvajači medalja na Olimpijskim igrama u sportskoj grani (BR_ZEM_OI)
7. Broj zemalja iz kojih dolaze osvajači medalja na Svetskom prvenstvu u sportskoj grani (BR_ZEM_SP)
8. Broj zemalja iz kojih dolaze osvajači medalja na Evropskom prvenstvu u sportskoj grani (BR_ZEM_EP)
9. Broj zemalja učesnica u sportskoj grani na Evropskom prvenstvu (BR_UC_EP)

Nakon ispitivanja značajnosti regresionih koeficijenata (Tabela 2.) prediktivni model za procenu tradicije sportske grane u svetu je zadržao sledeće varijable:

- Godina osnivanja svetske organizacije u sportskoj grani (GOD_SVET)
- Broj zemalja članica u svetskoj organizaciji u sportskoj grani (BR_SVET)
- Broj zemalja iz kojih dolaze osvajači medalja na Svetskom prvenstvu u sportskoj grani (BR_ZEM_SP)
- Broj zemalja iz kojih dolaze osvajači medalja na Evropskom prvenstvu u sportskoj grani (BR_ZEM_EP).

Tabela 2.

REGRESIONA ANALIZA ZAVISNA PROMENJIVA: TR_SVET N = 39 R = .80371673 R2 = .64596058 PRILAG. R2 = .53608628 F(9,29) = 5.8791 p<.00012 STD.GR.OCENE: 7.7659		
	B	p
ODSEČAK	42.19521	0.000000
COD SVET	-0.13108	0.018842
ER SVET	-0.06540	0.043677
COD EP	-0.04759	0.263986
ER REG EV	0.70433	0.554997
COD REG	-0.07575	0.315280
ER ZEM OI	-0.31134	0.160969
ER ZEM SP	0.66295	0.028580
ER ZEM EP	-0.89753	0.027399
ER UC EP	0.09399	0.116494

Analiza varijanse regresije (Tabela 3.) ukazuje na statistički visoko značajnu prediktivnu vrednost dobijenog regresionog modela ($p = 0.000117$).

Tabela 3.

ANALIZA VARIJANSE ZAVISNA PROMENJIVA: TR SVET					
EFEKAT	ZBIR KVADRATA	SS	SRED. KVADRAT	F	p
REGRESIJA	3191.045	9	354.5606	5.879087	0.000117
REZIDUAL	1748.955	29	60.3088		
TOTAL	4940.000				

Primenom dobijenog regresionog modela određene su vrednosti skora koji je svaka od analiziranih sportskih grana dobila u varijabli tradicije sportske grane u svetu, što je prikazano u Tabeli 4.

Tabela 4.

RANG SPORTSKE GRANE PO TRADICIJI U SVETU		
SPORTSKA GRANA	EKSPERTSKA PROCENA	REGRESIONI MODEL
1. ATLETIKA	2	2
2. AUTO-MOTO SPORT	7	11
3. BIKIKLIZAM	18	9
4. BOĆANJE	34	35
5. BOKS	1	1
6. BRIDŽ	36	31
7. DIZANJE TEGOVA	19	19
8. FUDBAL	3	3
9. GIMNASTIKA	8	7
10. GO	37	34
11. HOKEJ I KLIZANJE	6	21
12. HOKEJ NA TRAVI	20	29
13. JEDRILIČARSTVO	31	28
14. JUDO	24	23
15. KAJAK I KANU	22	14
16. KARATE	28	33
17. KONJIČKI SPORT	15	12
18. KOŠARKA	12	10
19. KUGLANJE	32	38
20. KUNG FU	38	37
21. MAČEVANJE	27	20
22. ODBOJKA	13	15
23. ORIJENTACIONI SPORT	39	39
24. PLANINARSTVO	14	24
25. PLIVANJE	4	6
26. RAGBI	30	30
27. RUKOMET	16	26
28. RVANJE	9	4
29. ŠAH	11	25
30. SINHRONO PLIVANJE	26	32
31. SKOKOVI U VODU	25	18
32. SMUČANJE	21	13
33. STONI TENIS	23	8
34. STRELJAŠTVO	10	17
35. TEKVONDO	29	36
36. TENIS	17	22
37. VATERPOLO	35	16
38. VAZDUHOPLOVSTVO	33	27
39. VESLANJE	5	5

4. DISKUSIJA

Godina osnivanja svetske organizacije u sportskoj grani je veoma značajna varijabla zbog toga što s jedne strane emituje informacije o hronološkom aspektu tradicije sportske grane, dok s druge strane ukazuje i na činjenicu da li svetska organizacija kao samostalna uopšte postoji. Tako npr. neki sportovi sa dosta dugom zastupljenošću u sistemima takmičenja kakve su Olimpijske igre, poput vaterpola, još uvek nemaju samostalnu svetsku organizaciju. Vaterpolo se naime nalazi u savezu "vodenih" sportova sa plivanjem, sinhronim plivanjem, i skokovima u vodu.

Broj zemalja članica u svetskoj organizaciji u sportskoj grani je izuzetno značajna varijabla, jer ona pruža objektivne informacije o teritorijalnoj, odnosno kontinentalnoj i regionalnoj zastupljenosti pojedinog sporta u svetu, iz čega se sasvim sigurno može očekivati važan doprinos ove varijable proceni tradicije nekog sporta u svetu.

Primetno je da kao prediktori nisu u analizu uključeni pokazatelji kakav je *podatak o vremenskom intervalu u kojem je sportska grana u programu Olimpijskih igara*. To znači da je olimpijska tradicija, ili sadržana u ostalim pokazateljima i kao takva zbog redundantnosti isključena iz dalje analize, ili je bez značaja za određivanje tradicije sportske grane u svetu. Iako se sistem olimpijskog pokreta koji kulminira svake četvrte godine na Olimpijskim igrama doživljava kao jedna od najvećih sportskih manifestacija, on u suštini obuhvata u svom programu letnjih Olimpijskih igara samo 28 sportskih grana i 7 sportskih grana u programu zimskih Olimpijskih igara. Kako je sistem sportskih grana mnogo širi od ovog obuhvata, prirodno je da je pokazatelj olimpijske tradicije imao manju statističku težinu od ostalih pokazatelja podvrgnutih analizi.

Godina od koje se u sportskoj grani održava Svetsko prvenstvo nije imala značajnu prediktivnu vrednost i kao takva je isključena iz regresione analize zbog činjenice da su kontinentalna, a posebno Evropsko prvenstvo, značajnija za određivanje tradicije sportske grane u svetu. Kao ilustraciju ovoj tvrdnji treba navesti slučaj atletike koja je jedna od sportskih grana sa najvećom tradicijom, a koja dugo

vremena nije imala Svetsko prvenstvo iako su se održavala kontinentalna prvenstva. Naime, smatralo se da je takmičenje u okviru olimpijskog programa u atletici ekvivalent Svetskom prvenstvu u ovom sportu.

Broj zemalja učesnica u sportskoj grani na Evropskom prvenstvu nije kao pokazatelj uključen u regresionu analizu zbog činjenice da je varijabilitet u ovom pokazatelju minimalan pošto sve evropske zemlje po pravilu učestvuju u kontinentalnom prvenstvu.

Vrlo su interesantni podaci koji se odnose na *broj zemalja iz kojih dolaze osvajači medalja u nekoj sportskoj grani na Olimpijskim igrama*. Ovaj podatak govori o kvalitetu organizovanja i bavljenja nekom sportskom granom u nekoj zemlji. Sam broj zemalja učesnica neće dati jasnu sliku o ujednačenosti kvaliteta i nacionalne zastupljenosti neke sportske grane u različitim zemljama, jer je potencijalno moguće da se u nekim sportovima kvalitet koncentriše u malom broju zemalja, što je npr. slučaj u košarci i posebno vaterpolu.

S druge strane, informacije o *broju zemalja iz kojih dolaze osvajači medalja na svetskim i evropskim prvenstvima* daju jasnu sliku o kontinentalnoj i svetskoj konkurenciji i kao takve daju svoj važan doprinos utvrđivanju tradicije sportske grane.

5. ZAKLJUČAK

Istraživanje koje je sprovedeno na uzorku od 39 sportova predstavljalo je kombinaciju faktografske analize i ekspertske evaluacije svih relevantnih faktora koji utiču na utvrđivanje tradicije sportske grane u svetu. Anketnim upitnikom prikupljeni su podaci iz sportskih saveza značajni za ovo istraživanje, a procenjivanje i upoređivanje u parovima radi određivanja konačnog ranga vršili su eminentni sportski stručnjaci.

Na osnovu dobijenih rezultata moguće je zaključiti da su se kao najznačajnije u određivanju tradicije svakog pojedinačnog sporta u svetu pokazale varijable koje pružaju informacije o dužini trajanja svetske organizacije analizirane sportske grane, zatim pokazatelji zastupljenosti određenog sporta u svetu, odnosno brojnosti zemalja – članica svetske organizacije, ali i pokazatelji kvaliteta i konkurencije izraženi preko najznačajnijih sportskih rezultata i uspeha ostvarenih na najprestižnijim kontinentalnim i svetskim takmičenjima.

Primenom dobijenog regresionog modela rangirano je svih 39 analiziranih sportova, a nedvosmisleno je utvrđeno da su *boks, atletika, fudbal, rvanje, veslanje, plivanje i gimnastika* sportovi sa najvećom tradicijom u svetu.

LITERATURA

- Bock, R.D., & Jones, L.V. (1968) *The measurement and prediction of judgment and choice*, Robert R. Bush, (Ed.). San Francisco, CA: Holden-Day, Inc.
- David, H.A. (1988) *The method of paired comparisons*. Alan Stuart, (Ed.). London, Great Britain: Charles Giffin and Company Limited.
- Edwards, A.L. (1957) *Techniques of attitude scale construction*. New York, NY: Appleton- Century-Crofts, Inc.
- Gavrilović, P., N. Đurđević, D. Ban, B. Cerović, D. Milošević & Lj. Dragović (1997) *Pravilnik o kriterijumima kategorizacije sportova, Sportski savez Srbije*. Beograd.
- Kategorizacija športova, Kriteriji za rangiranje športova* (2006) Program razvoja športa Grada Zagreba, Zagreb.
- Kendall, M., & Gibbons, J.D. (1990) *Rank correlation methods, (5th ed.)*. Suffolk, UK: Hodder & Stoughton Limited.
- Thurstone, L.L. (1927) *A law of comparative judgment*. Psychological Review, 34, 273-286.
- Torgerson, W.S. (1958) *Theory and methods of scaling*. New York, NY: John Wiley & Sons, Inc.
- Zakon o sportu Republike Srbije* (1996) Službeni glasnik RS, br. 52.

Jovan Šurbatović, LL.M
Economist, Belgrade

WORLD TRADITION OF SPORTS ANALYZING BY USING PHACTOGRAPHIC DATA AND EXPERT EVALUATIONS

World tradition of sports analyzing is one of the crucial multidimensional criteria in function to create a model of objective and unified ranking of individual sports as one of the factors of methodology for valorization of sport organizations.

Conducted research, had the character of factographic exploration and expert evaluation of relevant factors that influence to world tradition of sports. It was included 39 different sports and 7 expert evaluators.

Results of this research showed that certain information relevant to world tradition of sports analyzing could be found in factographic data that are accessible to wider public. Another data could be provided as a result of expert's evaluation. By combining this information, it is possible to categorize sports by the world tradition.

It could be generally concluded, that contemporary methodologies, such as experts evaluation and factographic data, allow us to establish valid and objective categorization and ranking of sports through multidimensional criteria of world tradition of sports.

Key words: *world tradition of sports, factographic analyses, expert evaluations, ranking of sports*